

ten, torde mig tillåtas fästa Riksdagens uppmärksamhet på nu anmärkta förhållande, och vågar jag för den skull föreslå,

att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t hemställa, att Kongl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, huruvida kostnaden för hospitalsvård af medellösa sinnessjuka må blifva en statens angelägenhet, samt kommuner och enskilda alltså måtte från dylik kostnad befrias.

Stockholm den 26 januari 1897.

Per Jönsson.

N:o 35.

Af herr **J. A. Sjö**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om upphörande af skyldigheten för rote- och rusthållare att i visst fall tillhandahålla soldattorp m. m.*

Sedan 1892 års urtima riksdag beslutat, att landets härväsende skulle ordnas på ett mera tidsenligt sätt än hvad förut varit förhållandet, samt i sammanhang härmed äfven grundskatter, skattefrälseräntor och indelningsverk skulle inom en viss tidrymd afskrifvas, hvarförutom rättighet för rote- och rusthållare lemnats att städja och aflöna knekt mot kontant lega och lön, så har under senare åren flere rote- och rusthållare till sina knektar försålt knektetorpet för evärdelig tid under den tanken att lönesättet med torp numera ej vore ovillkorligt. Köpeskillingen har i många fall sålunda betalats, att köparen upptagit ett amorteringslån, för hvilket säljarne borgat, hvarefter lånet amorterats och förräntats med någon del af knektens kontanta lön. Genom ett sådant tillvägagående vinner knekten den fördelen, att han redan vid unga år får en själfegande torfva att bruka och bebo såväl under tjenstetiden som efter afskedet, hvilket tillförene ej så varit för-

hållandet. Ett sådant tillvägagående skulle äfven i väsentlig mån främja det under senare åren allt mera uppmärksammade sträfvandet att söka bereda tillfälle för mindre bemedlade att skaffa sig egna hem och ett litet jordbruk.

Men oaktadt rote- och rusthållare ostridigt varit egare till torpen, som de såldt, lära vederbörande nekat lagfart å köpen. Anledning härtill torde vara stadgandet i kongl. nåd. kungörelsen den 2 december 1892, enligt hvilken soldat eger »att efter ett år räknadt från näst efter derom gjord framställning inträffande laga fardag erhålla torp med kåltäppa eller planteringsland mot afdrag å lönen till det belopp, som i kontraktet för sådant fall är bestämdt». Genom detta stadgande kunna nemligen rote- och rusthållare tvingas att förse knekten med torp och ett stycke jord.

Derest knektetorpen komma att såsom aflöningsförmåner upphöra skulle icke obetydlig besparing uppstå för statsverket i så måtto, att icke blott alla kostnader för syner och ekonomiska besigtningar härigenom bortfölla, utan äfven utgifter för rustnings- och roteringsbesvärens tio års värderingar. Detta senare under förutsättning att roten får sin ersättning af staten i hvad sig belöper för den till knekten utgående villkorade kontanta lönen.

Med anledning af hvad jag sålunda anfört, får jag vördsammast föreslå,

att Riksdagen ville besluta, att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke rote- och rusthållare jemlikt kongl. kungörelsen den 2 december 1892 åliggande skyldighet att i visst fall tillhandahålla soldat torp med kåltäppa eller planteringsland må kunna för framtiden upphöra och roten berättigas att af staten få hvad sig belöper i ersättning för den kontanta till knekten mellan honom och roten villkorade utgående lönen samt till Riksdagen inkomma med förslag till sådan ändring i gällande bestämmelser beträffande soldatkontrakten vid indelta armén, som häraf påkallas.

Stockholm den 25 januari 1897.

J. August Sjö.